

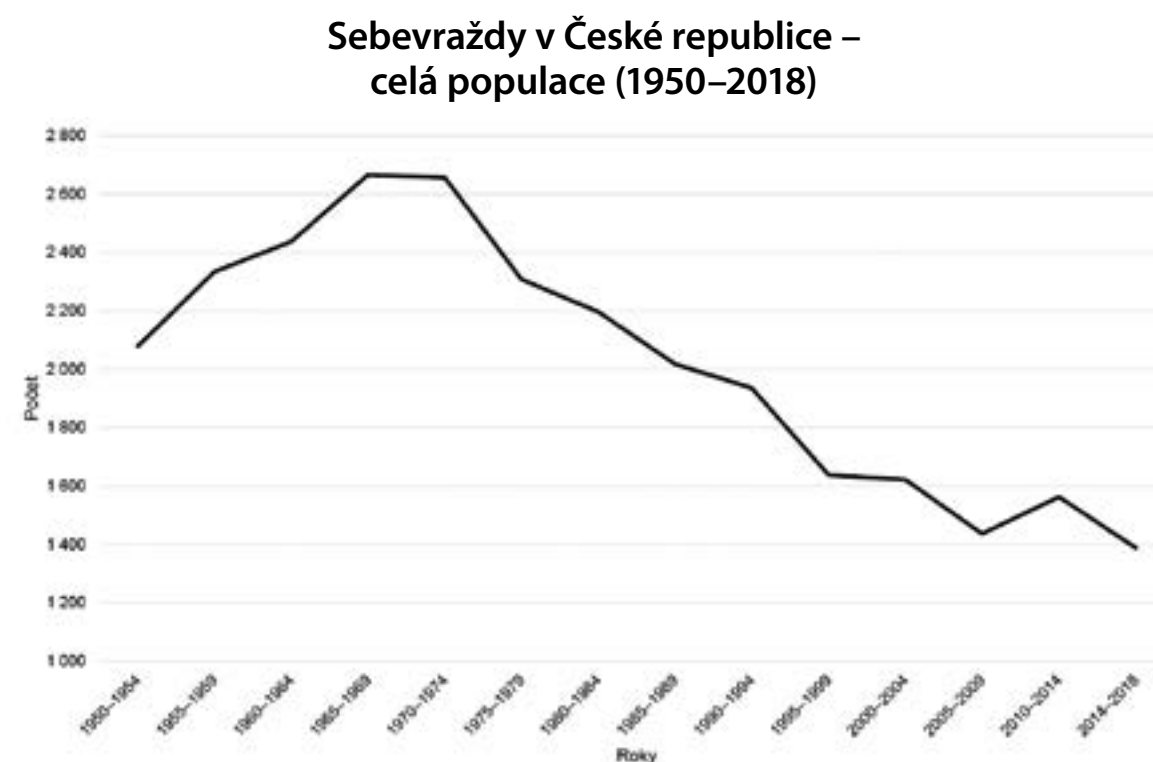
Tab. 4. ASQ – The Ask Suicide Screening Questions (volný překlad, upraveno dle 12,13)

Otázka	Ano/Ne
Přál/a sis v posledních několika týdnech umřít?	
Měl/a jsi v posledních několika týdnech pocit, že by pro tebe nebo tvoji rodinu bylo lepší, kdybys nežil/a?	
Měl/a jsi v minulém týdnu myšlenky na sebevraždu?	
Pokusil/a ses někdy v minulosti o sebevraždu?	

Další výhodou je, že se jedná se o pracovníky, které pacienti již znají a nevytváří se tak velké stigma, které může být naopak pocíťováno při styku s psychiatrem. Screeningový rozhovor by měl být též prováděn bez přítomnosti rodiče či doprovodu. ASQ je charakterizován senzitivitou 98 %, specificitou 66 % a negativní prediktivní hodnotou 97 % (11).

Časná identifikace rizika sebevraždy je základním krokem úspěšného zvládnání tohoto fenoménu. Žádné výzkumy neprokázaly, že by přímé otázky týkající se sebevražednosti vedly ke zvýšenému riziku sebevražedného jednání. Neméně důležité je pak následné navázání terapeutického vztahu jak s pacientem, tak s jeho blízkými s tím, že další kroky pak závisí na individualizovaném léčebném plánu – od doporučení pro ambulantní péči přes hospitalizaci na dětském psychiatrickém oddělení. Rozsah článku nedovoluje podrobnější rozvedení problematiky bezpečí prostředí, neboť i na uzavřených odděleních dochází k sebevražedným pokusům. Zásadní ovšem je, aby časná identifikace rizika sebevraždy byla standardizovaným krokem v komplexním klinickém hodnocení. Standardizace snižuje variabilitu ve výstupech z klinických procesů a přispívá tak vyšší míře kvality poskytovaných služeb (14).

Graf 1. Sebevraždy v České republice

Závěr

Znalost rizikových faktorů sebevražedného chování u dětí a mladistvých je zásadní pro primární prevenci. Již provedený sebevražedný pokus představuje významný rizikový faktor dokonané sebevraždy. K časně identifikaci a zhodnocení rizika sebevraždy existuje několik screeningových nástrojů. Dotazník ASQ je velmi jednoduchý, má vysokou detekční schopnost a v běžné praxi je snadno použitelný – dle názoru autorů bez větších úprav i pro české podmínky jako nástroj screeningový. Mezioborová spolupráce, zejména mezi pediatrem a psychiatrem, však nadále zůstává tou stěžejní v rámci časně diagnostiky i terapie.